

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного
(ІМВ НАН УКРАЇНИ)

03143, м. Київ, вул. Академіка Заболотного, 154
тел.: +380445261179
факс.: +380445262379

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Інституту,
академік НАНУ Микола Співак

« _____ » 2024 р.



ПОЛОЖЕННЯ ПРО ГАРАНТА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
в Інституті мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України

Схвалено Вченою радою Інституту мікробіології
і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України
протокол № 12 від 07.11.2024 р.

Київ – 2024

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного Національної академії наук України (далі ІМВ НАН України) здійснює діяльність відповідно до Законів України, Статуту Інституту, має ліцензію на провадження освітньої діяльності, відповідає вимогам, що встановлені в Законі України «Про вищу освіту» до освітніх програм відповідного рівня вищої освіти в межах спеціальності та стандартів вищої освіти.

1.2. В ІМВ НАН України реалізуються процеси розроблення і затвердження освітніх програм таким чином, щоб вони відповідали визначеним для них цілям. Кваліфікації здобувачів вищої освіти, що отримані в результаті навчання за освітньою програмою, повинні відповідати восьмому рівню Національної рамки кваліфікації вищої освіти та Європейській рамці кваліфікацій для навчання впродовж життя.

1.3. Дане Положення визначає функціональні обов'язки, відповідальність та права гаранта освітньої програми.

1.4. Гарант освітньої програми – науково-педагогічний та/або науковий працівник, який працює в ІМВ НАН України за основним місцем роботи, має кваліфікацію відповідно до спеціальності, науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною або спорідненою до освітньої програми спеціальністю. Гарант призначається Вченою радою ІМВ НАН УКРАЇНИ із групи забезпечення спеціальності. Гарант освітньої програми на третьому рівні (доктор філософії) повинен мати науковий ступінь доктора наук та вчене звання (старший науковий співробітник, доцент, професор) за відповідною або спорідненою спеціальністю; стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи не менш як 10 років.

1.5. Науково-педагогічний та/або науковий працівник може виступати гарантом лише однієї освітньої програми, а також може бути/не бути одночасно її керівником.

1.6. Гарант освітньої програми за своїми функціональними обов'язками відповідає за реалізацію освітньої програми на всіх її етапах та під час проведення акредитації, яка здійснюється за вимогами Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

1.7. Якість та відповідність освітніх програм певному рівню Національної рамки кваліфікації вищої освіти забезпечується особисто гарантом освітньої програми, робочою групою та зацікавленими сторонами.

1.8. Гарант освітньої програми керується цим Положенням, а також: Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про науку та науково-технічну діяльність», Постановами, розпорядженнями Кабінету Міністрів України, Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 зі змінами, наказами Міністерства освіти і науки України стосовно вищої освіти та іншими законодавчими і нормативними актами, Положенням «Про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», нормативно-правовими документами Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, Статутом ІМВ НАН УКРАЇНИ, наказами та розпорядженнями директора ІМВ НАН УКРАЇНИ.

1.9. Гарант освітньої програми призначається наказом директора ІМВ НАН УКРАЇНИ на підставі відповідного рішення Вченої ради інституту.

2. ГЛОСАРІЙ

Внутрішній аудит освітньої програми – процедури перевірки якості різних елементів документального забезпечення освітніх програм з боку відділу / інституту. Предметами внутрішнього аудиту можуть бути готовність освітньої програми до процедур зовнішнього оцінювання; якість різних документів у рамках ОП (наприклад, програм навчальних дисциплін, робочих навчальних планів та індивідуальних навчальних планів, програм практик); наявність і повнота необхідної документації в рамках ОП та ін.

Акредитація – оцінювання освітньої програми та/або освітньої діяльності ІМВ НАН УКРАЇНИ за цією програмою на предмет: відповідності стандарту вищої освіти; спроможності виконати вимоги стандарту та досягти заявлених у програмі результатів навчання.

Атестація – встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти.

Галузь знань – основна предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка.

Група забезпечення спеціальності - група науково-педагогічних та/або наукових працівників, для яких ІМВ НАН України є основним місцем роботи і які відповідають за виконання освітніх програм за спеціальністю на третьому рівні вищої освіти для осіб з вищою освітою, особисто беруть участь в освітньому процесі і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності.

Проектна група - визначена наказом керівника закладу освіти група науковопедагогічних та/або наукових працівників, які відповідальні за започаткування освітньої діяльності за спеціальністю на третьому рівні вищої освіти, для осіб з вищою освітою і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним цими Ліцензійними умовами. Проектна група повинна складатися з науково-педагогічних та/або наукових працівників або наукових працівників, які працюють у ІМВ НАН України за основним місцем роботи та мають кваліфікацію відповідно до спеціальності і не входять (входили) до жодної проектної групи такого або іншого закладу вищої освіти в поточному семестрі (крім проектної групи з цієї ж спеціальності в даному навчальному закладі).

Компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти:

- **інтегральна компетентність** – узагальнений опис кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентності рівня щодо навчання та/або професійної діяльності;

- **загальні компетентності** – універсальні компетентності, що не залежать від предметної галузі, але важливі для успішної подальшої професійної та

соціальної діяльності здобувача в різних галузях та для його особистого розвитку;

- **спеціальні (фахові, предметні) компетентності** – компетентності, що залежать від предметної галузі, та є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю.

Керівник групи забезпечення спеціальності (для діючої спеціальності) – призначається із науково-педагогічних та/або наукових працівників зі складу групи забезпечення спеціальності, має кваліфікацію відповідно до спеціальності, рівень наукової та професійної активності відповідає Ліцензійним умовам.

Керівник проектної групи (при відкритті спеціальності) – призначається із науково-педагогічних працівників та/або наукових працівників зі складу проектної групи, який має науковий ступінь і стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи не менш як десять років після отримання наукового ступеня доктора філософії. Керівник проектної групи не може в поточному навчальному році одночасно керувати іншими проектними групами, створеним в ІМВ НАН України.

Компетенція – надані особі повноваження для виконання покладених на неї завдань і обов'язків певної професії (заняття, роботи).

Комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни – навчально-методичний документ, складниками якого є навчальний контент (конспект або розширений план лекцій), плани практичних (семінарських) занять, завдання для лабораторних робіт, самостійної роботи, питання, задачі, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь аспірантів, комплексної контрольної роботи, після атестаційного моніторингу набутих знань і вмінь з навчальної дисципліни.

Ліцензування – процедура визнання спроможності юридичної особи (ЗВО) провадити освітню діяльність за певною спеціальністю на певному рівні вищої освіти відповідно до стандартів освітньої діяльності.

Ліцензійні умови – Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів освіти, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 (зі змінами).

Робоча навчальна програма дисципліни (силабус) – навчально-методичний документ, складниками якого є опис навчальної дисципліни, заплановані результати навчання, програма, структура (тематичний план) навчальної дисципліни, теми семінарських (практичних, лабораторних) занять, завдання для самостійної роботи, індивідуальні завдання, методи контролю, схема нарахування балів, рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті.

Національна рамка кваліфікацій (НРК) – системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів. Затверджена Постановою Кабінету Міністрів України № 1341 від 23.11.2011 р. «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25.06.2020 р. № 519).

Освітній компонент – змістовна навчальна складова освітньої програми як автономний, офіційно структурований навчальний досвід, що повинен мати послідовний чіткий набір результатів навчання, визначені види навчальної

діяльності згідно з часом, виділеним в рамках освітньої програми, та відповідні критерії оцінювання.

Освітній процес – інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що провадиться у ІМВ НАН УКРАЇНИ через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей у осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості.

Освітня діяльність – діяльність інституту, вищих навчальних закладів, що провадиться з метою забезпечення здобуття вищої, післядипломної освіти і задоволення інших освітніх потреб здобувачів вищої освіти та інших осіб.

Освітня програма (освітньо-наукова) – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Результати навчання – сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих особою у процесі навчання за певною освітньо-науковою програмою, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти. Програмні результати навчання за освітньою програмою відображаються в профілю освітньої програми; результати навчання за освітніми компонентами професійної програми відображаються в навчальних програмах дисциплін, практик та інших компонентів освітньої програми.

Якість вищої освіти – рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти.

Якість освітньої діяльності – рівень організації освітнього процесу у закладі вищої освіти, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань.

3. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ГАРАНТА

Гарант освітньої програми виступає ідеологом з розробки і реалізації освітньої програми, забезпечення і контролю якості загальної та практичної підготовки здобувачів вищої освіти. Завідувач відділу, гарант освітньої програми та науково-педагогічні та/або наукові працівники відділу дотримуються ліцензійних вимог під час започаткування та провадження освітньої діяльності за відповідною освітньою програмою.

Склад робочої групи з розробки освітньої програми формується гарантом освітньої програми (керівник робочої групи), розглядається на засіданні Вченої ради ІМВ НАН України. Гарант (керівник робочої групи) входить до складу проектної групи (при відкритті спеціальності) та групи забезпечення спеціальності (для діючої спеціальності) як науково-педагогічний та/або науковий працівник.

Основними завданнями гаранта освітньої програми та робочої групи є:

– забезпечення відповідності змісту програми стандарту вищої освіти; – загальне керівництво змістом освітньої програми: актуалізація варіативної

компоненти у відповідності до потреб ринку праці, програм міжнародної академічної мобільності;

- координація роботи з розробки освітньої програми та її навчально-методичного забезпечення;

- визначення кадрового забезпечення й умов реалізації освітньої програми;

- організація заходів, спрямованих на запити стейкхолдерів, конкурентоспроможної на ринку праці та актуалізація освітньої програми з урахуванням сучасних вимог;

- організація самоаналізу освітньої програми з метою контролю якості підготовки здобувачів вищої освіти.

4. ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОBOB'ЯЗКИ ГАРАНТА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Функціональні обов'язки гаранта освітньої програми щодо забезпечення якості освіти:

- контроль дотримання ліцензійних умов у сфері вищої освіти щодо кількісних та якісних показників кадрового, навчально-методичного, матеріально-технічного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності;

- визначення цілей програмних результатів навчання на відповідність стандарту вищої освіти, Національній рамці кваліфікацій, реалізації місії і стратегії університету та можливості запровадження освітньої програми;

- аналіз тенденцій ринку праці та відмінностей/подібностей освітньої програми аналогічним вітчизняним та іноземним програмам;

- урахування галузевого та регіонального контекстів у формуванні цілей та програмних результатів освітньої програми;

- формування освітньої програми спільно з робочою групою з урахуванням вищезазначеного та інтересів заінтересованих сторін (стейкхолдерів);

- визначення структурно-логічної послідовності при формуванні освітніх компонент для здобуття відповідних компетентностей за кожним освітнім рівнем;

- здійснення аналізу, контролю щодо забезпечення освітньої програми необхідними інформаційними ресурсами, навчально-методичною літературою, устаткуванням, обладнанням, технічними засобами навчання тощо та якості навчально-методичного контенту освітньої програми;

- здійснення організаційних та координаційних функцій щодо забезпечення освітньої програми необхідними інформаційними ресурсами, навчально-методичними матеріалами, устаткуванням, обладнанням, технічними засобами навчання тощо;

- оновлення та перегляд цілей освітньої програми внаслідок рекомендацій, опитувань заінтересованих сторін з урахуванням тенденцій змін на ринку праці.

5. ПРАВА ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

5.1. Гарант освітньої програми має право:

– брати участь у роботі структурних підрозділів і органів управління ІМВ НАН України, де обговорюються і вирішуються питання реалізації освітньої програми;

– розподіляти функціональні обов'язки між науково-педагогічними та/або науковими працівниками в межах освітньої програми, контролювати своєчасність та якість їх виконання;

– рекомендувати кандидатури науково-педагогічних та/або наукових працівників для якісного забезпечення освітньої діяльності та реалізації освітньої програми;

– вносити на розгляд Вченої ради інституту пропозиції щодо удосконалення та забезпечення ефективної реалізації освітньої програми.

5.2. Гарант освітньої програми несе відповідальність за:

– якість її реалізації спільно з групою забезпечення спеціальності та науково-педагогічними та/або науковими працівниками, які відповідають за виконання освітньої програми;

– результати проведення процедури акредитації освітньої програми на відповідність критеріям;

– формування і зберігання паперових та електронних версій портфоліо освітньої програми.

6. ВЗАЄМОВІДНОСИНИ З ІНШИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ

6.1. Гарант освітньої програми взаємодіє зі структурними підрозділами ІМВ НАН України для організаційного та нормативно-правового забезпечення, спрямованого на ефективне функціонування освітньої програми і підвищення якості навчального процесу в частині його повноважень.

6.2. Гарант освітньої програми для здійснення своєї діяльності взаємодіє із керівниками та членами групи забезпечення спеціальності ІМВ НАН УКРАЇНИ.

6.3. Гарант освітньої програми взаємодіє з адміністрацією, службою вченого секретаря для впровадження інноваційних підходів при реалізації освітньої програми.

6.4. Гарант освітньої програми спільно з адміністратором ЄДЕБО, відділом кадрів тощо забезпечує актуальність інформації у ЄДЕБО та на офіційному сайті ІМВ НАН України.